

Aurajoen
KEDOT KUNNIAAN

Aurajokivarren ketoprojekti

Jokimaisemassa uusi limittyy vanhaan.

Aurajokilaakson kansallismaisema on osa kansallista kulttuuriperintöä, jonka arvo pohjautuu ihmisen ja luonnon pitkään yhteiseloon jokilaaksoissa.

Tästä ikiaikaisesta vuoropuhelusta on jäänyt jälkiä esihistoriallisesta asutuksesta, vanhoja kylämiljööitä, peltoja ja laidunniittyjä. Yhdessä viljelymaisemaa rikkovien metsäsaarekkeiden kanssa ne muodostavat jokimaiseman ytimen.

Aurajokimaiseman olennaiset piirteet tulee säilyttää - ei museoituna, vaan elävänä maaseutuna, missä myös perinteitä ja perinteisen maankäytön muovaamia ympäristöjä kunnioitetaan.

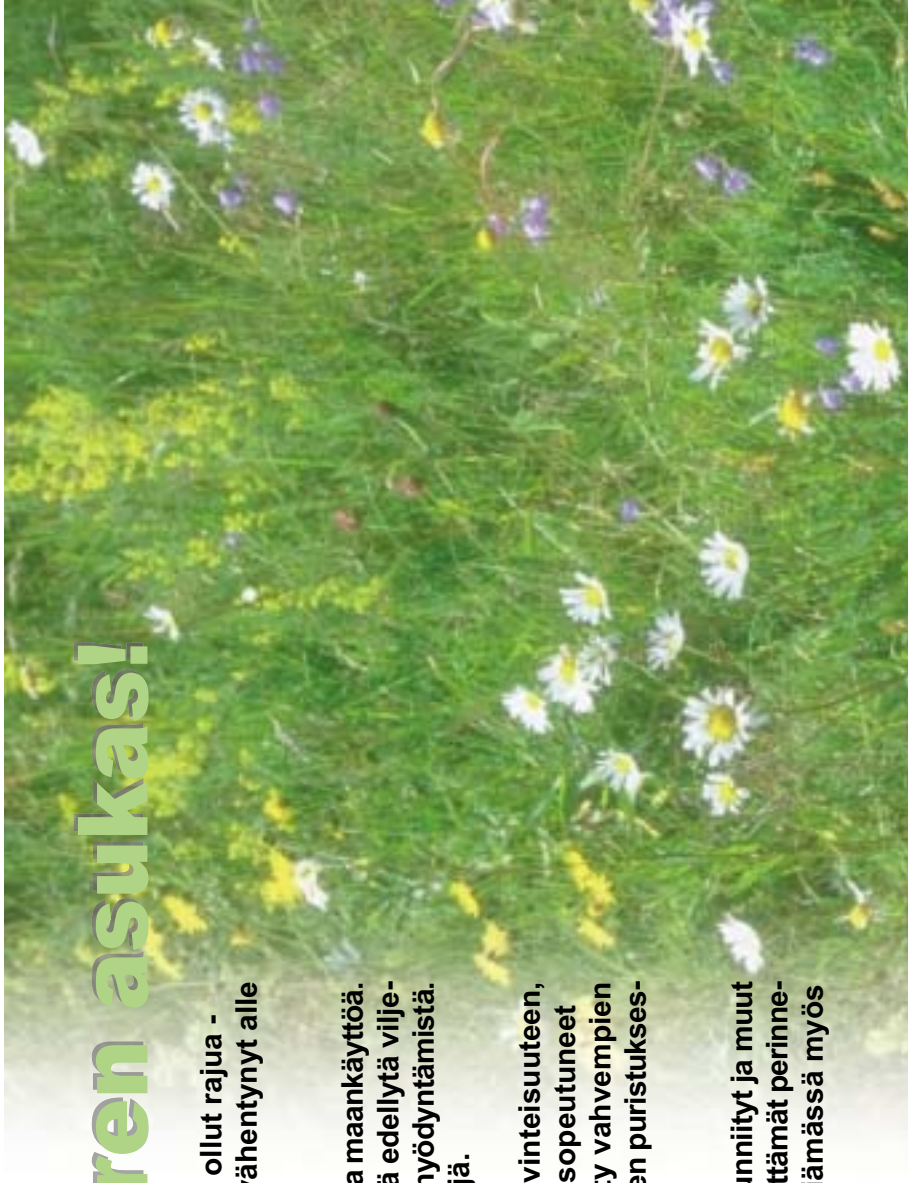
Jokivarren asukas!

Suomen niittyluonnon katoaminen on ollut rajua - vuosisadan alun tilanteesta määrä on vähentynyt alle sadasosaan.

Laidunniityt edustivat aikansa tehokasta maankäyttöä. Nykyajan tehokkuuden vaatimus ei enää edellytä viljelykseen kelpaamattomien laidunmaiden hyödyntämistä. Karja ei enää laidunna jokivarren niittyjä.

Niittyjen ja ojanpientareiden niukkaravinteisuuteen, kulutukseen ja avoimeen ympäristöön sopeutuneet ketokasvit eivät menesty vahvempien koiranputkien ja heinien puristuksessa.

Kedot, vanhat laidunniityt ja muut karjatalouden synnyttämät perinneympäristöt ovat häviämässä myös Aurajokivarresta.

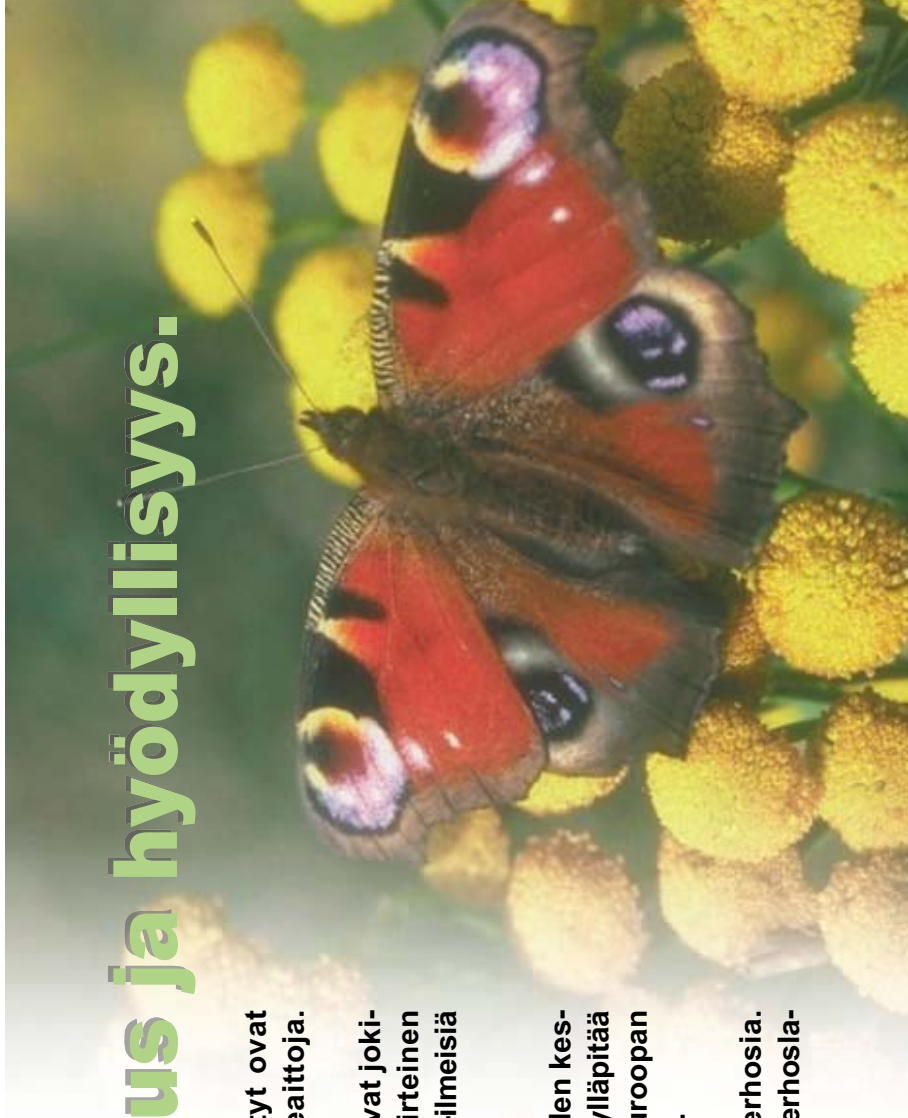
Kauneus ja hyödyllisyys.

Kedot ja luonnonniityt ovat maaseutuluonnon aarreaittoja.

Aurajokivarren vanhat laidunniityt sijaitsevat jokirinteillä, missä kasvuolosuhteiden pienipiirteinen vaihtelu ja laidunus ovat synnyttäneet moni-ilmeisiä kasvi- ja eläinyhteisöjä.

Moni-ilmeisyys on tärkeää myös maatalouden kestävän kehityksen kannalta. Niityluonto mm. ylläpitää hyötyhyönteisten reserviä. Monilta Keski-Euroopan tehoviijelyalueilta tämä reservi on kadonnut.

Ketojen kukkaloisto houkuttelee myös perhosia. Ketokasvillisuuden väheneminen vaikuttaa perhoslajienkin kirjoon.

Niitty? Keto? Aho? Hakamaa?

Luonnoniityn tunnistaa niityksi vähäpuuistoisuudesta sekä erilaisten heinien ja kukkien kirjosta.

Keto edustaa kuivaa niittyä, joita Aurajokivarressa on kalliopaljastumilla ja jokirinteiden kuivissa yläosissa. Tyypillisiä ketokasveja ovat päivänkakkara, sikoangervo, pukinjuuri, kissankello, ketoneilikka ja -orvokki.

Rinteiden alaosien kosteimmilla paikoilla on tuoreempia niittyjä, ahoja, joiden ketokasvillisuutta on ylläpitänyt laidunnus.

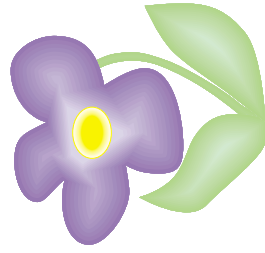
Hakamaat taas ovat jo selvästi puustoisia vanhoja laidunalueita, joiden aukkopaikoissa kasvaa niitykasvillisuutta. Monet metsiköt ovat kuitenkin olleet laidunkäytössä - siitä kertovat eräät niitylajit sekä aidanjäänteet jokivarren metsissä.

Perinnemaisema tarvitsee hoitoa.

Ihmisen vaikutuksesta muovautunut perinneympäristö ei säily ilman ihmistä. Umpeenkasvanut niitty tarvitsee alkukunnostuksen. Kunnostukseen ei kuitenkaan kannata ryhtyä, jos jatkohoidosta ei ole varmuutta.

Ketojen ja niittyjen hoitotoimia ovat niitto ja laidunnus, joilla rehevyys pidetään kurissa. Näin luodaan elintilaa aurinkoisilla ja vähäravinteisilla paikoilla viihtyvälle ketokasveille. Niittoon voidaan alavimmilla mailloa käyttää myös konevoimaa.

Hoitotalkoot sopivat hyvin mm. kyläyhdistysten tai muiden järjestöjen toimintaan. Perinteisen maiseman ylläpito herättää ylpeyttä kotimaisemasta!

Yksityisille maanomistajille suunnattua erityisympäristötukea on mahdollista saada perinneympäristöjen kunnostukseen ja hoitoon. Ympäristötukien mahdollisuudesta saa tietoa mm. Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta.

Ketoprojektia toteutetaan EU:n leader II -ohjelman tuella

AURAJOKISÄÄTIÖ
AURAASTIFTELSEN

Aurajokivarren keto- ja niittykohteet on nyt kartoitettu. Aurajokisäätiö kävi jokivarren läpi kesällä 1998, jolloin ketojen kuntoa ja hoitotarvetta myös arvioitiin.

Yleiskuva on huolestuttava: laidunnuksen päättymisen johtaa väistämättä rehevämpien niittyjen umpeutumiseen ja ketolajiston häviämiseen. Arvokkaimmat Aurajoen kedot sijaitsevat ketokasvillisuuden luontaisimmilla kasvupaikoilla, kuten kalioilla.

Vielä ei ole liian myöhäistä säästää jokivarren perinnemaisema. Jos Sinulla on mielessäsi niitty, joka on mielestäsi arvokas tai haluat muuten osallistua talkoisiin Aurajoen perinnemaiseman hyväksi, ota yhteyttä!

Aurajokisäätiö

Valkkimyllynkuja 2
20540 Turku
puh (02) 2623 442